

KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ
BRAHE

KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ BRAHE

ARVIOINTIKERTOMUS 2024

SISÄLLYSLUETTELO

1. LAUTAKUNNAN TOIMINTA	3
2. EDELLISTEN VUOSIEN ARVIOINTIKERTOMUSTEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI JA KÄSITTELY	3
3. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIONTI	4
3.1. Strategiset tavoitteet	4
3.2. Toiminnalliset tavoitteet	4
3.2.1. Painopistealueiden tavoitteiden toteutuminen	4
3.3. Taloudelliset tavoitteet	6
Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	6
Talouden tasapainottaminen ja alijäämän kattaminen	8
3.4. Investoinnit	8
4. KONSERNI	8
5. TARKASTUSLAUTAKUNNAN HAVAINTOJEN YHTEENVETO	9

1. LAUTAKUNNAN TOIMINTA

Tarkastuslautakunnan tehtävät on määritelty kuntalain 121 §:ssä. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla, arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Koulutuskuntayhtymä Brahen jäsenkuntien valtuustot ovat valinneet tarkastuslautakuntaan vuosiksi 2021-2025 seuraavat henkilöt:

jäsen	varajäsen
Aulakoski Antero pj.(v 21-06/23)	Kaipio Satu
Niemelä Päivi	Niemi Tero
Pääkkö Meeri, vpj	Pietilä Kari
Oikarinen Matti pj. (v.06/23-25)	Kaipio Satu
Mämmelä Markus	Vikiö Laura

Lautakunnan sihteerinä on toiminut tilintarkastaja Katri Hokkanen JHT, KHT.

Tarkastuslautakunta on hyväksynyt kokouksessaan 24.11.2021 arviointisuunnitelman toimikaudekseen. Tämän pohjalta on 30.9.2024 tarkastuslautakunnan kokouksessa valmisteltu työohjelma vuodelle 2024. Työohjelman mukaisina painopistealueina vuonna 2024 ovat investoinnit, henkilöstö ja kiinteistöt.

Arvioinnin suorittamiseksi lautakunta on kokoontunut yhteensä 5 kertaa, kuulut toiminnasta vastaavia viranhaltijoita ja tutustunut mahdollisuuksien mukaan arvioitavia toimintoja koskeviin tietoihin.

Jäsenkuntien valtuustot ovat valinneet kuntayhtymän tilintarkastajaksi KPMG Oy Ab:n, vastuullisena tarkastajana JHT, KHT Katri Hokkanen. Tilintarkastaja on osallistunut lautakunnan kokouksiin, ja lautakunnalle on vuoden aikana jätetty kaksi tilintarkastusraporttia.

Yhtymähallitus on hyväksynyt toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen 1.4.2025. Toimintakertomus ja tilinpäätös ovat muun materiaalin ohella olleet arvioinnin perustana.

2. EDELLISTEN VUOSIEN ARVIOINTIKERTOMUSTEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI JA KÄSITTELY

Arviointikertomus on käsitelty yhtymävaltuustossa. Kertomukseen ei sisällynyt havaintoja, jotka vaatisivat erityistä seurantaa.

3. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIONTI

3.1. Strategiset tavoitteet

Kuntayhtymän strategia 2021-2025 on vahvistettu 2021 vuoden aikana.

Koulutuskuntayhtymän arvot ovat: edelläkävijä, ketterä, välittävä ja moniosaaja. Kompakti koko antaa mahdollisuuden kokeiluihin ja ketteriin koulutusratkaisuihin.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että strategiaa on toteutettu. Koulutuskuntayhtymässä on aloitettu uusia koulutuksia, jotka vastaavat työelämän tarpeisiin ja yhteiskunnassa tapahtuviin muutoksiin.

Valtionosuudet kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna. Rahoitusmallin muutokset ja valtionosuuksien tulevat leikkaukset on tunnistettu ja niihin on reagoitu mm. lisäämällä aloituspaikkoja sellaisille aloille, joissa työllistyminen on korkealla.

Koulutuskuntayhtymä Brahe järjestämisluvan mukainen tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä oli vuonna 2024 yhteensä 1 064 opiskelijavuotta, joka ylittyi 76 opiskelijavuoden verran vuoden loppuun mennessä. Täyttöaste oli 107 %.

Opiskelijavuosien toteuma oli vuonna 2024 yhteensä 1 140 opiskelijavuotta, joista 962 kohdentui ammatilliseen peruskoulutukseen, 146 ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin ja 32 tutkintokoulutuksen valmentavaan koulutukseen "TUV".

Opiskelijavuosi, ammatillinen peruskoulutus	Tavoite	Tot.	ero
Tekniikan alat	510	495	-15
Palvelualat	195	187	-8
Luovat alat	175+30	202+32	27+2
Luonnonvara-alat	205	224	19
Yhteensä	1 115	1 140	25

3.2. Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallisia tavoitteita on seuraavassa käsitelty koko kuntayhtymän tasolla.

3.2.1. Painopistealueiden tavoitteiden toteutuminen

Tarkastuslautakunnan arvioinnin painopistealueena oli investoinnit, henkilöstö ja kiinteistöt.

Kuntayhtymän toiminta on jaettu neljään toimialaan: tekniikka, palvelut, luovat alat ja luonnonvara-alat.

Toiminnalliset tavoitteet jakautuvat viiden pääteeman alle: asiakaskeskeinen Brahe, pedagoginen ja osaava Brahe, laadukas Brahe ja taloudellinen Brahe.

Mittari	Tekniikan alat (tot./tav.)	Palvelualat (tot./tav.)	Luovat alat (tot./tav.)	Luonnonvara-alat (tot./tav.)
Opiskelijavuosikertymä	495/510	187/195	202+32/175+30	224/205
Keskeyttämisprosentti (enintään)	5/6	11/6	6/ 6	8 / 8
Kaksoistutkinnoissa opiske- levat (hlö)	8/10	3/4	10/12	4/6
Opiskelijoiden työllistymi- nen ja jatko-opintoihin si- joittuminen % (vähintään) ja työttömyys max 10 %	74 %/80 % 19 %/10 %	73 %/80 % 20 %/10 %	64 %/80 % 28 %/10 %	86 %/80 % 10 % / 10 %
ARVO-opiskelijapalaute (keskiarvo)	4,3 / 4,4	4,4 / 4,4	4,3 / 4,4	4,4 / 4,4
ARVO-työpaikkapalaute (keskiarvo), työpaikkaohjaa- japalaute	3,95 / 4,3 4,29/4,3	4,22 / 4,3 4,1/4,3	4,28/ 4,3 4,26/4,3	4,06 / 4,3 4,26/4,3
Opiskelijaliikkuvuus (hlö)	26/25	10 / 10	16/15	2/5
Asiantuntijaliikkuvuus (hlö)	11/10	3/5	9/5	4/2 - 3
Henkilötyövuodet / opiske- lijamäärä *	0,10/0,14	0,14 / 0,14	0,08/0,12	0,15/0,2
Päätoimisten opettajien muodollinen pätevyys (%)	71 %/90 %	82 %/90 %	67 %/90 %	67 %/90 %
Henkilökunnan koulutus (pv/hlö)	1 - 5 / 1 -5	1 - 5 / 1 -5	1 - 5 / 1 -5	1 - 5 / 1 -5

* Henkilöstössä ei ole mukana sivutoimisia tuntiopettajia.

Kuntayhtymän toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin tavoitteiden mukaisesti. Kuntayhtymän opiskelijavuosikertymä ylitti tavoitteellisten opiskelijavuosien määrän.

Palveluiden toimialalla keskeyttämisprosentti on edelleen suuri mutta ei ole kasvanut edellisestä vuodesta. Muilla toimialoilla keskeyttämisprosentit ovat hieman nousseet edellisestä vuodesta mutta pysyneet tavoitteessa.

Työllistyslukemien kehittyminen vaihtelee huomattavasti aloittain. Yleinen talouden tilanne ja erityisesti rakentamisen toimialan haasteet näkyvät heikenneinä vaikuttavuuslukemina. Toisaalta usean alan työllistymis- ja jatko-opintolukemat ovat parantuneet edelliseen vuoteen verrattuna, hyvänä esimerkkinä luonnonvara-alat. Siitä huolimatta tilikaudella 2024 ei päästy kokonaissijoittumisessa 80 %:n ja myös työttömyyslukema nousi reilusti yli tavoitteen mukaisen max 10 % kaikilla paitsi luonnonvara-alalla.

ARVO-opiskelijapalautteet olivat lähes tavoitteen mukaisia ja ARVO-työpaikkapalautteet vähän tavoitteiden alapuolella.

Opiskelija- ja asiantuntijaliikkuvuudet ovat pääosin tavoitteiden mukaiset, paitsi luonnonvara-alan opiskelijaliikkuvuudessa. Vaikuttaa, että liikkuvuudet ovat asettuneet perustasolle koronan jälkeen.

Luonnonvara-alalla opettajien muodollinen pätevyys on edelleen kasvanut ja opettajien pätevyys on lähestynyt tavoitetta. Muilla aloilla kelpoisten opettajien määrä ei ole lisääntynyt.

3.3. Taloudelliset tavoitteet

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Taloudellisten tavoitteiden toteumat on esitetty alla kursivoituna ja tilinpäätöksessä kohdassa 1.9.

- 1) Käyttötalousmenot sopeutetaan valtionosuusrahoituksen ja kuntayhtymän omien tulojen tasolle. Valtionosuuteen oikeuttamattomaan hanke- ja kehittämistoimintaan sekä palvelutoimintaan voidaan hakea rahoitustukea elinkeinoelämältä ja jäsenkunnilta.

Tavoite toteutui eikä jäsenkunnilta ole pyydetty rahoitusta kuntayhtymän hanke- ja kehittämistoiminnan tai palvelutoiminnan menojen kattamiseksi.

- 2) Kuntayhtymän täyttöaste on varsinaisessa suorituspäätöksessä haettujen tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä (1 064 otv).

Opiskelijavuosia kertyi 31.12.2024 mennessä yhteensä 1 140 otv. Järjestämisluvan mukainen opiskelijavuosimäärä ylittyi vuoden 2024 tavoitetasosta. Täyttöaste oli 107 prosenttia tavoitteellisesta opiskelijavuosimäärästä ja luku ylitti tavoitetason 7 %.

- 3) Toimialojen henkilöstö suhteutetaan vallitseviin olosuhteisiin ja oppilasmääriin.

Kuntayhtymän henkilöstömäärää sopeutettiin vastaamaan opiskelijamääriä ja valtionosuusrahoitusta. Koulutuskuntayhtymän henkilöstömäärä oli vuonna 2024 156 henkilöä, joista vakinaisia oli 87 ja määräaikaisia 55. Lisäksi kuntayhtymässä työskenteli 14 sivutoimista tuntiopettajaa.

- 4) Brahen tulorahoitus kattaa 100 % toiminnan menot talousarviovuonna 2024 ja talouden suunnitteluvuosina 2025 sekä 2026.

Brahen tulot ylittivät menot 960 656,90 eurolla (Toimintakate). Vuosikate oli 1 218 900,97 euroa, mikä oli 102 % poistojen määrästä. Tämä luku laski edellisestä vuodesta 1 %. Vuosikate/poistot -tunnuslukua heikensivät kuntayhtymän kiinteistöihin vuonna 2024 tehdyt lisäpoistot, yhteensä -502 854,79 euroa.

- 5) Kuntayhtymän/tulosalueiden kiinteistöjen kunnosta huolehditaan hallituilla vuosi- ja peruskorjauksilla niin, että niiden tekninen- ja toiminnallinen taso ei laske. Kiinteistöjen huolto- ja korjaustyöt tehdään ensisijaisesti oppilaitosten omana opiskelijatyönä. Oppilaitosten osastoille han-

kitaan täydennyskalustoa maltillisesti. Talous- ja toimintasuunnitelmassa on suunnitelma vuosien 2024–2026 investoinneista, kuten rakennusten vuosihuollosta, perusparannuksesta ja oppilaitosten osastojen täydennyskalustohankinnoista.

Vuonna 2024 Brahessa tehtiin merkittäviä kiinteistöinvestointeja, joilla pyrittiin ylläpitämään ja parantamaan tilojen kuntoa. Erityisesti luonnonvara-alojen tiloissa Ruukissa suoritettiin hallittuja peruskorjauksia ja uusimisia, jotta tilat vastaisivat paremmin opetuksen tarpeita. Ruukissa otettiin käyttöön loppusyksystä 2024 uusi koulurakennus/moduulirakennus opetuskäyttöön, jonka koko on 359 neliötä. Lisäksi Pajakadun entinen opetustila Raahessa purettiin lokakuussa 2024. Tilalle hankittiin uusi moduulirakennus, Sähkötalo, jonka on tarkoitus valmistua lopullisesti opetuskäyttöön vuoden 2025 kuluessa. Uusi rakennus on kooltaan 720 neliötä. Näin varmistettiin, että kiinteistöjen tekninen ja toiminnallinen taso säilyi hyvänä. Kuntayhtymän/tulosalueiden kiinteistöjen kunto on edelleen suhteellisen hyvä, mutta vaatii joidenkin tilojen osalta hallittua kunnostamista.

Brahen Raahen Tervahovinkadun kampuksen tiloihin liittyvä tilaselvitys on käynnissä. Selvityksen tavoitteena on tuottaa tutkittu ja läpinäkyvä esitys Tervahovinkadun kampuksen nykyisissä tiloissa järjestettävän opetuksen tulevaisuuden tilatarpeista eri ammatillisen koulutuksen aloilla. Kiinteistön vaihteellinen peruskorjaus voi edelleen olla järkevä vaihtoehto uuden kampuksen rakentamisen sijaan. Brahen tilaratkaisujen toteutusaikatauluun vaikuttavat Suomen talouden haastava tilanne, hallituksen ammatilliselle koulutukselle osoittama rahoitus, yleinen taloudellinen tilanne sekä Raahen kaupungin kouluverkkoa koskeva päätöksenteko.

- 6) Tulosalueilla/toimialoilla kehitetään maksullista palvelutoimintaa tulorahoituksen vahvistamiseksi.

Maksullista palvelutoimintaa kehitettiin toimialoilla vaihtelevasti vuonna 2024. Vaikka talotekniikan opiskelijat onnistuivat rakentamaan oppilastyönä kaksi omakotitaloa, jotka myytiin vuoden 2024 aikana, kaikkien toimialojen ja osastojen ei onnistunut kehittää palvelutoimintaansa tehokkaasti. Tämä näkyi negatiivisesti kuntayhtymän maksullisen palvelutoiminnan tulorahoituksessa. Maailmantalouden kohtaamat haasteet heijastuivat edelleen vuonna 2024 kuntayhtymän tavoitteisiin, mikä vaikeutti tulotavoitteiden saavuttamista.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tavoitteet pääosin toteutuivat.

Suhteessa yhtymähallituksen määrittelemään sitovuustasoon määrärahojen toteumat on esitetty tilinpäätöksen kohdassa 2.6.

Tarkastuslautakunta toivoo edelleen, että jatkossa sitovien tasojen poikkeamista annetaan enemmän myös sanallista selvitystä tilinpäätöksessä, esim. Luonnonvara-alan käyttötalousosan sitovuustason ylitys nettona 351 tuhatta euroa (toimintakate heikompi kuin talousarvio) ja palvelualojen 644 tuhatta euroa (toimintakate parempi kuin talousarvio).

Koulutuskuntayhtymän vuoden 2024 toimintatuotot ja toimintakulut eivät toteutuneet aivan talousarvion mukaisesti. Toimintatuotot ylittivät arvioidut luvut 333,9 tuhannella eurolla, kun taas menot olivat 49,8 tuhatta euroa budjetoitua pienemmät. Poistot toteutuivat lähinnä lisäpoistojen vuoksi - 546 tuhatta euroa arvioitua suurempina.

Kuntayhtymän toimintakatteen toteuma oli 0,96 milj. euroa, kun tavoite oli 0,577 milj. euroa.

Talouden tasapainottaminen ja alijäämän kattaminen

Kuntalain mukaan alijäämän kattamisvelvoite koskee myös kuntayhtymiä. Koulutuskuntayhtymällä on taseessa kertynyttä ylijäämää 6,8 milj. euroa ja tilikauden ylijäämä oli 18 183,62 euroa eli talouden tasapainottamisvelvoitetta ei ole, mutta talouden tarkka seuranta on jatkuvasti tärkeää.

3.4. Investoinnit

Talousarviossa oli varattu investointeihin 1,5 milj. euroa. Investointien toteutuminen oli 1,139 milj. euroa eli toteuma on noin 76,5 %.

Koulutuskuntayhtymä Brahen palveluksessa työskentelevät kiinteistövastaava ja kiinteistöpäällikkö. Heidän yhtenä keskeisenä tehtävänä on viedä päätökseen vuoden 2026 loppuun mennessä kiinteistöstrategia, joka on kiinteistöjen käytön, omistamisen ja ylläpidon suunnitelma, jossa määritellään tavoitteet ja sen jälkeen keinot, joilla tavoitteisiin päästään. Suunnitelma auttaa osaltaan ennakoimaan mahdollisia kiinteistöihin kohdistuvia riskejä, jotka voivat olla taloudellisesti merkittäviä.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kiinteistöstrategia saadaan valmiiksi riippumatta yhteistyökumppaneiden päätöksistä.

4. KONSERNI

Koulutuskuntayhtymä Brahe muodostaa yhdessä Raahen Osaamiskeskus Oy:n kanssa konsernin.

Raahen osaamiskeskus Oy:n vuoden 2024 toimintatuotot jäivät alle tavoitteen ja laskivat tuntuvasti vuoden 2023 tasosta. Laskua oli 27 740,83 euroa. Vaikka Raahen osaamiskeskus Oy:n myynti jäi odotettua heikommalle tasolle, yhtiön taloudellinen tulos oli kuitenkin voitollinen, ja sen rahoitusasema säilyi hyvänä tilikauden aikana.

Vuoden 2024 konsernitilinpäätöksessä on yhdistetty Koulutuskuntayhtymä Brahe ja Raahen Osaamiskeskus yhdeksi kokonaisuudeksi.

Tarkastuslautakunta edellyttää, että tavoitteet tulee asettaa talousarviossa myös konserniyhtiölle. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että konserniyhtiön ja konsernin toteumista on kerrottu tilinpäätöksessä.

Tarkastuslautakunta toteaa, ettei Raahen Osaamiskeskus Oy:n tilinpäätöstä ole hyväksytty ennen kuntayhtymäkonsernin tilinpäätöksen hyväksymistä.

5. TARKASTUSLAUTAKUNNAN HAVAINTOJEN YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta toteaa, että taloushallinto kuntayhtymässä on hyvän taloushallinnan mukaista mutta huomiota tulee kiinnittää tilintarkastajan raportissaan esiin nostamiin havaintoihin, esim. siirtyvien erien taseerittelyissä.

Tarkastuslautakunta toivoo edelleen, että jatkossa sitovien tasojen poikkeamista annetaan enemmän myös sanallista selvitystä tilinpäätöksessä, esim. Luonnonvara-alan käyttötalousosan sitovuustason ylitys nettona 351 tuhatta euroa (toimintakate heikempi kuin talousarvio) ja palvelualojen 644 tuhatta euroa (toimintakate parempi kuin talousarvio).

Kuntalain mukaan alijäämän kattamisvelvoite koskee myös kuntayhtymiä. Koulutuskuntayhtymällä on taseessa kertynyttä ylijäämää 6,78 milj. euroa eli talouden tasapainottamisvelvoitetta ei tällä hetkellä ole, mutta talouden tarkka seuranta on jatkuvasti tärkeää.

Kuntayhtymässä ei ole toistaiseksi tehty erillistä riskikartoitusta tai laadittu riskienhallintasuunnitelmaa. Tarkastuslautakunta toteaa, että kartoitus ja suunnitelma oli tarkoitus toteuttaa vuoden 2024 aikana mutta toteutus on siirtynyt seuraavaan vuoteen.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kiinteistöstrategia saadaan valmiiksi riippumatta yhteistyökumppaneiden päätöksistä.

Tarkastuslautakunta pitää edelleen tärkeänä, että aktivointien poistoajat mitoitetaan niin, että aktivoinnit tulee poistettua taloudellisen pitoajan puitteissa. Tilikaudella on tehty ylimääräisiä poistoja 0,5 milj. euroa.

Kuten tarkastuslautakunta on aikaisemminkin todennut, tavoitteet tulee asettaa talousarviossa myös konserniyhtiölle. Tarkastuslautakunta toteaa, ettei tytäryhtiö Raahen Osaamiskeskus Oy:n tilinpäätöstä ole hyväksytty ennen kuntayhtymäkonsernin tilinpäätöksen hyväksymistä.

Ammatillisessa koulutuksessa tapahtuu isoja muutoksia rahoituksessa ja lain-säädännössä mutta Koulutuskuntayhtymä Brahe on pystynyt reagoimaan muutoksiin ajantasaisesti. Lautakunta esittää kiitoksensa toiminnasta vastuussa oleville, luottamushenkilöille ja henkilökunnalle hyvästä yhteistyöstä.

Raahessa 9. toukokuuta 2025

Oikarinen Matti pj.

Niemelä Päivi

Pääkkö Meeri

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 9 pages before this page
Dokumentet inneholder 9 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 9 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 9 sider før denne side

Detta dokument innehåller 9 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende